

אבל זכן עידית וזיבורית – זיבורית and עידית However if he bought

OVERVIEW

The גמרא states that the rule of רצה מזה גובה וכו' does not apply if the לוקח שני bought only עידית וזיבורית (and no בינונית). The reason is, for the לוקח שני can say to the בע"ה; 'I was especially careful to buy (only) עידית וזיבורית, which are properties that are not due to you'. It is not clear from the גמרא what properties remain by the לוקח ראשון (whether they include בינונית or not). It would seem that the לוקח ראשון does not have בינונית, for otherwise the לוקח שני could have said to the בע"ה that by the לוקח ראשון, the תוספות rejects this notion.

נראה דאירי שפיר אפילו דשביק בינונית -

It seems to תוספות that the גמרא could rightfully be discussing even a case where the לוקח שני left over בינונית by the לוקח ראשון.¹ The לוקח ראשון has בינונית, and -

מכל מקום הוצרך טעמא דלהכי טרחי וזיבורית ארעא דלא חזי לך² -

Nevertheless in order not to have the לוקח שני pay the בע"ה, it was necessary to utilize the explanation of 'therefore I troubled myself and bought a land which is unfit for you, etc.' It is only on account of this explanation that the לוקח שני is exempt from paying the בע"ה -

דלא מצי אמר לו הנחתי לך מקום לגבות ממנו³ -

For the לוקח שני cannot be exempt from paying the בע"ה by saying to him. 'I have left you a place (by the לוקח ראשון) from where to collect' -

כדאמר בסמוך גבי שביק בינונית דכוותיה -

As the גמרא will shortly state, concerning the case where the לוקח שני left over a similar בינונית by the לוקח ראשון. The argument of מקום לך הנחתי may be valid there when the לוקח שני bought בינונית and was בינונית כוותיה; however it is not valid here when the לוקח שני purchased עידית וזיבורית. The reason is -

דשמא בעל חוב אוהב זיבורית טפי מבינונית -

For perhaps the בע"ה prefers (a little extra) more than less זיבורית -

ובעל כרחו של שמעון היה יכול ליקח טפי פורתא⁴ -

And the שמעון's will (even) against זיבורית (even) could have taken slightly more בע"ה -

¹ See 'Thinking it over' # 1.

² Actually the זיבורית is a land that is חזי לך as תוספות will soon demonstrate. However, since usually the בע"ה prefer בינונית, therefore the argument of להכי טרחי is a valid one. See פנ"י ונח"ד.

³ See the following מצי ד"ה מצי, תוספות ד"ה מצי, that in reality this refers to the argument of וכו' לשני ראשון.

⁴ The בע"ה can force the לוקח (and similarly the ליה) who has זיבורית וזיבורית to let him collect from the זיבורית, even though there are בינונית.

כדאמרינן לעיל⁵ דאמר אם כן נעלת דלת בפני לוי -

As the גמרא stated previously; 'that if so (if we will not allow the מלוה to collect

from the זיבורית טפי פורתא), then you' have shut the door in the face of the borrowers'. People will refuse to lend, if you limit their capacity to collect only to בינונית and exclude them from זיבורית. Therefore, the לוקח שני cannot prevent the בע"ה from collecting the זיבורית (on account of the argument הנחתי וכו' himself could not have denied the זיבורית בע"ה⁶, neither can the לוקח שני⁷, if not for the argument of להכי טרחי וכו'⁸).

qualifies his statement:

ולא איצטריך לטעמא דלהכי טרחי וזבנא ארעא דלא חזי לך אלא משום דזבן זיבורית -
להכי טרח וזבנא ארעא דלא **And the גמרא did not need to utilize the explanation of** **להכי טרח וזבנא ארעא דלא** **only** **because the זיבורית bought לוקח שני (in which the בע"ה has a claim) -**

אבל משום זבין עידית ושייר זיבורית ובינונית לא איצטריך -
זיבורית **However on account of the זיבורית** **buying לוקח שני** **and leaving over** **זיבורית** **it was not necessary to utilize the explanation of** **להכי טרח וכו' by the זיבורית** **for in such a case we would say -**

דכמו שהיה שמעון יכול לדחותו אצל בינונית וזיבורית גם לוי יכול לדחותו⁹ -
That just as שמעון (when he owned all the fields) could defer the בע"ה **and have him collect only from the זיבורית ובינונית, so לוי can defer the בע"ה** **-** **לוקח ראשון זיבורית and have him collect from the בינונית זיבורית and have him collect from the עידית** **דמה מכר לו ראשון לשני כל זכות שתבא לידו:**

for what did the first לוקח sell to the second לוקח; all the rights that he will **acquire.** The לוקח ראשון could defer the בע"ה from עידית to זיבורית, that same right is transferred to the לוקח שני that he can defer the בע"ה from his עידית to the זיבורית of the לוקח ראשון.

⁵ לעיל ז,ב.

⁶ The claim of הנחתי as מצי explains is really the claim of לוי מכר ראשון לשני, and since the לוקח ראשון cannot force the בע"ה to collect from בינונית, neither can the לוקח שני.

⁷ However, when לוקח ראשון chooses by the לוקח שני, then just as the לוקח ראשון can offer the מלוה that the לוקח chooses (the בע"ה cannot decide which of the similar בינונית to collect from), similarly the לוקח שני can deflect the מלוה to collect the בינונית from the לוקח ראשון. See following מצי. See 'Thinking it over' # 2.

⁸ נח"מ does not explain why the claim of להכי טרחי וכו' is (more) effective (than the claim of לך מקום). See (הנחתי לך מקום). See נח"מ (גמ' בד"ה דאמר ליה) and סוכ"ד אות סח for their respective explanations.

⁹ It would seem that תוספות is discussing a case where the לוקח ראשון bought the עידית last. The לוקח שני can nevertheless defer the בע"ה from the עידית through the אי שתקת claim. However if the לוקח ראשון did not buy the עידית, then the לוקח שני need not argue anything with the בע"ה. The בע"ה has no right to עידית. See נח"מ [See however (הערה 150)]. See also ר"נ אות רפט who explain that a בע"ה cannot collect from עידית if the לוקח (or ליה) who has the עידית has also בינונית. However if the לוקח only has עידית, he cannot deter the בע"ה from collecting the עידית by claiming that another לוקח has בינונית. עיי"ש.

SUMMARY

A לוקח cannot prevent a בע"ה from collecting זיבורית טפי instead of בינונית. Therefore if the לוקח שני has זיבורית and the לוקח ראשון has בינונית the לוקח שני cannot simply argue that הנחתו לך מקום, for it is the right of the בע"ה to choose זיבורית. However he can prevent him from collecting the זיבורית by arguing להכי דייקי וזבני ארעא דלא חזו לך.

THINKING IT OVER

1. דאיירי שפיר אפילו דשבק בינונית תוספות. This seems to indicate that it is simpler to assume that the לוקח ראשון has no בינונית.¹⁰ However if the לוקח ראשון has no בינונית, then certainly the בע"ה can collect from the זיבורית of the לוקח שני! How can the לוקח שני refuse payment to the בע"ה?¹¹

2. It appears from תוספות that the לוקח cannot defer the בע"ה from זיבורית to בינונית (and certainly not from בינונית to זיבורית); however he can defer the בע"ה from one בינונית to a בינונית דכוותיה.¹² Why is there this discrepancy?¹³

¹⁰ See footnote # 1.

¹¹ מהר"ם, מהר"ם שי"ף, פנ"י וכו'.

¹² See footnote # 7.

¹³ See נה"מ.